

УДК 78.071.1(73)(092):780.646.1.082.2

DOI 10.34064/khnum2-39.07

Дмитриченко Артем Володимирович

Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського,
творчий аспірант, здобувач ступеня доктора мистецтва

e-mail: arti.trumpet@gmail.com

ORCID iD: 0000-0002-2034-9467

**Функції брас-секції в мистецькій концепції регі-альбому
«SKOVORODANCE»**

Стаття присвячена альбому «Skovorodance», який вийшов 2023 року як проєкт Харківського літературного музею, і був презентований у різних містах України та на стрімінгових платформах. Вірші збірки «Сад божественних пісень» Г. Сковороди в адаптації українського поета С. Жадана (плюс вірш С. Жадана «Сковорода») композитор Ю. Гуржи втілив у стилі «регі». Уперше охарактеризовано темброво-виразні засоби мідних духових інструментів у контексті регі-аранжування; виявлено роль брас-секції у створенні художнього образу та музичної драматургії композицій. Стилистичний аналіз композицій альбому із фокусом на брас-секції як складовій його звукової структури та інтерпретаційний метод, зумовлений виконавською специфікою матеріалу, дозволили осмислити вплив брас-звучання на загальну художню концепцію альбому. У висновках підкреслено багатофункціональність брас-секції (емоційна, символічна, драматургічна функції), зауважено, що вона не лише збагачує фактуру і саунд, а й формує жанрову ідентичність музики, наближаючи її до канонів світового регі при збереженні національної специфіки, слугує важливим засобом емоційної виразності, акцентує змістову та поетичну глибину композицій. Застосування прийомів традиційного регі у поєднанні з елементами джазу, фанку, автентичної пісенної традиції в партіях брас-секції свідчить про усвідомлене стильове моделювання, спрямоване на створення сучасного мультикультурного продукту із чітко вираженим національними «культурними кодами».

Ключові слова: альбом *Skovorodance*; творчість Г. Сковороди; брас-секція; функції духових інструментів; труба; стиль регі; українська поп-музика; музична драматургія альбому.

Постановка проблеми.

Сучасна культура знає чимало прикладів художніх творів, у яких, завдячуючи синтезу різних взаємовпливів, відбувається переосмислення чи актуалізація традиційної культурної спадщини. Одним із яскравих прикладів такого синтезу є регі-альбом «*Skovorodance*», у якому поетом Сергієм Жаданом створені адаптації текстів Григорія Сковороди, а Юрієм Гуржи написано музику. Альбом вийшов у 2023 році як проєкт Харківського літературного музею¹ та об'єднав багатьох артистів, чия творчість так чи інакше пов'язана з Харковом та культурою Слобожанщини. Альбом налічує 12 треків (11 – на слова Г. Сковороди й один – на авторський вірш «Сковорода» С. Жадана, що є фіналом альбому):

- 1); «Нрав і права»;
- 2) «Дух»;
- 3) «Пташка»;
- 4) «Не дай пропасти»;
- 5) «Веселка»;
- 6) «На небесах»;
- 7) «Серцю всякому»;
- 8) «О, діброво»;
- 9) «Щастя»;
- 10) «Адже з нами Бог»;
- 11) «Друг»;
- 12) «Сковорода».

Проєкт виходить за межі суто музичного релізу, охоплюючи концерти, арт-інсталяції, публічні дискусії та інші культурні заходи. Презентація альбому відбулась наживо у різних містах України (Харків, Одеса, Київ, Львів тощо). Вийшов фільм про його створення і його запис, кліпи, артбук; зараз музичний альбом є доступним

¹ Крім Харківського літмузею, інституціями, що взяли участь у проєкті в ролі партнерів, стали студія звукозапису «M.A.R.T.», студія звукозапису «Шпиталь Рекордс», видавництво «VIVAT», ініціатива «Будинок Нюрнберга в Харкові».

для прослуховування на всіх стрімінгових платформах. Особливістю творчої підготовки альбому є велика кількість музикантів, що брали участь у його записі та в концертах (загалом учасниками проєкту є близько 40 митців). Музикантами проєкту стали: Сергій Жадан, Юрій Гуржи (Україна-Німеччина), Крістіан Девід (Німеччина), Олександр Меренчук (Харків), Артем Дмитриченко (Харків), Ірена Карпа (Київ), Олесь Омодада (Тернопіль), «Хор одиноких сердець сержанта Пеппера» (Харків). Також до запису окремих музичних фрагментів та інструментально-вокальних партій долучились харківські музиканти, які під час війни залишились у рідному місті.

Головна місія творців музичного альбому – презентувати креативне осмислення спадщини Григорія Сковороди крізь призму популярної музики та оригінальне поєднання елементів регі, фанку, джазу, хіп-хопу й української етніки. Особливу роль у формуванні звучання альбому відіграє брас-секція (труба, тромбон, опціонально – флюгельгорн), яка не лише підкреслює ритмічну й гармонічну структуру творів, а й слугує маркером жанрової ідентичності та емоційного наповнення². У популярній музиці брас-секція як частина виконавського складу гуртів використовується досить активно. Варто назвати такі групи, як «*Cat Empire*», «*Real Big Fish*», «*Dirty Dozen Brass Band*», «*Lucky Chops*», «*Young Blood Brass Band*». В українському поп-просторі найбільш відомими гуртами із сильною мідною групою є «*Mad Heads*» (труба, тромбон, саксофон), «Тік» (труба, тромбон), «*Kozak System*» (труба), «*Heart Beat Brass Band*». Тим не менш, в українському музикознавстві ця тема залишається недостатньо висвітленою. Особливо мало уваги приділено вивченню ролі мідних духових інструментів у жанрі регі, де вони виконують як акомпануючі, так і сольні функції, формуючи характерний саунд. У зв'язку із цим, з метою виявлення специфіки функціонування брас-секції в стильовій системі поп-музики, виникає потреба в аналізі інструментального

² Автор з упевненістю висловлює цю думку, бо є учасником проєкту (виконавцем на трубі).

складу, принципів аранжувань та виконавських прийомів, що застосовані в альбомі «*Skovorodance*».

Хоча С. Жадан не грає на музичних інструментах, духові – чи не найбільша музична пристрасть митця. Зокрема, можна згадати такі рядки з його циклу «Гамплієри»: «Я вдихну в тебе життя, як вдихають звук у сурму» (Жадан, 2023: 15). Коли проект «*Skovorodance*» починався, його задум і реалізація не передбачали участі духових, але в процесі його створення автори постійно відчували потребу в присутності мідної секції в композиціях, яка відразу наповнює музику силою, життям та магічною енергетикою.

Таким чином, *актуальність теми* статті зумовлена необхідністю заповнення лакуни в музикознавчих студіях, присвячених жанровим інноваціям сучасної української музики та осмисленню ролі духових інструментів у процесі формування унікального звукового образу регі-альбому «*Skovorodance*».

Останні дослідження і публікації за темою. У світовому музикознавстві спостерігається зростання інтересу до проблеми жанрових гібридів, трансформації етнокультурної ідентичності в сучасному музичному мистецтві та ролі інструментальних складових у побудові стилістичного образу твору. Дослідження регі як глобального музичного явища представлено у працях К. Купер (Cooper, 2004), Ш. Кінга (King, 2012), які звертали увагу на соціокультурну природу жанру, його ритмічну основу та символічне навантаження духових інструментів у контексті соціального протесту й боротьби за свободу. Особливо відмітимо фундаментальне дослідження Н. Столзоффа з яскравою назвою «Розбуди місто та розкажи людям» (Stolzoff, 2000), де ямайський денсхол (*dancehall*) аналізується як цілісне явище в історичній динаміці (від XVIII до XXI століття) та як впливовий напрям сучасної музики. Автор на ґрунті інтерв'ю з музикантами аналізує взаємовпливи культури та політики, можливість транслювати через цей стиль важливі для суспільства наративи щодо конфліктних питань (релігійних, соціальних, політичних, гендерних). Для теми статті важливим є висновок, що поп-культура є платформою для формування

національної ідентичності. Дослідники сучасних напрямів популярної музики (Manuel, Bilby, & Largey, 2006) розглядають функціональне значення брас-секції у традиційному ямайському регі, ска та дабі – як засобу створення драйву і формування контрастів звучання, вважаючи, що саме брас-інструменти надають регі характерної пульсації як у супроводі, так і в сольних фрагментах.

Попри загальне розуміння важливості брас-секції у регі-музиці, на сьогодні бракує досліджень, присвячених її ролі в конкретних українських музичних проєктах. У вітчизняному науковому дискурсі специфіка використання духових інструментів у популярній музиці висвітлюється у працях В. Тормахової (Тормахова, 2014), І. Бобула (Бобул, 2021), які досліджують темброву палітру сучасної естради, джазу, року. Проте аналіз функціонування брас-секції в межах регі залишається майже не представленим. Натомість у публіцистичних джерелах, рецензіях на українські альбоми останніх років (виданнях «Слух», «LiRoom», «The Village Україна») спостерігається тенденція до висвітлення ролі брас-секцій. У відгуках слухачів після живих концертів та презентацій альбому «*Skovorodance*» протягом 2023–2024 років часто відмічалась надзвичайна яскравість і виразність духових партій, їхньої взаємодії з вокалом і ритм-секцією, проте ці спостереження були лише відбиттям емоційних вражень і не набули системного характеру. Майже всі публікації щодо появи альбому (окрім фільму, в якому містяться рефлексії організаторів, учасників туру-презентації, музикантів) – це прес-релізи на різних ресурсах (Подвишенна, 2023; SKOVORODANCE, 2023; Харківський Літмузей, 2023; Презентація альбому SKOVORODANCE, 2023). Таким чином, існує необхідність поглиблення уявлення про жанрову специфіку, інструментальну драматургію та інтерпретаційний потенціал брас-секції в різних стилях, а також – осмислення впливу тембрової складової на загальну концепцію альбому «*Skovorodance*».

Мета цієї статті – виявити специфіку функціонування брас-секції в стильовій системі поп-музики на матеріалі регі-альбому «*Skovorodance*» (2023).

Методологія дослідження. *Інтерпретаційний* метод, зумовлений виконавською специфікою обраного матеріалу, дозволяє осмислити роль брас-секції як компонента партитури та носія концепції альбому «*Skovorodance*», так само як і *стилістичний* аналіз його композицій (мелос, гармонія, ритм) із фокусом на брас-секції як складовій їхньої звукової структури. Елементи *компаративного* аналізу дозволили зорієнтуватися у функціональному контексті застосування брас-секції в треках альбому порівняно з традиційною регі-музикою.

Наукова новизна дослідження. Вперше визначено функції брас-секції в регі-альбомі «*Skovorodance*», який є унікальним прикладом переосмислення традиційного регі-саунду в сучасному просторі поп-культури, зокрема – української.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Проект «*Skovorodance*» – унікальний мистецький і культурний феномен. Його автори прагнули переосмислити спадщину видатного українського філософа і поета Григорія Сковороди через призму сучасної популярної музики, зокрема стилю регі. Ідея проекту належить німецько-українському музиканту Юрію Гуржи, який на основі текстів Г. Сковороди та поетичних адаптацій цих текстів С. Жаданом створив музичний альбом, що актуалізує для сучасного слухача філософські концепти та роздуми великого філософа українського бароко. «Сковороденс – це спроба торкнутися коріння нашої віри й залюбленості в лінію слобідського ландшафту. Ми спеціально розчинили барокову сквородинівську велемовність у ритмах регі і дабу, аби показати, наскільки природно звучать сьогодні вірші вісімнадцятого століття, особливо коли ми говоримо про невичерпність любові і непорушність Божого задуму. Сковорода – це про коріння і води, які навзаєм скріплюються і наснажуються», – розповів Сергій Жадан (цит. у: Пошибайло, 2024: 27). Поява альбому стала важливою культурною подією, оскільки він поєднує у собі кілька ключових елементів української ідентичності: філософську глибину, музичну інноваційність та актуальність суспільного контексту. У центрі проекту – ідеї гармонії,

свободи, людської гідності, щастя, ідеалів «сродної праці» та пошуку свого шляху, які пропагував Сковорода. Відродження цих тем у сучасному музичному виконанні допомагає подолати часові бар'єри і зробити твори мислителя зрозумілими та близькими новій аудиторії, особливо молоді.

Григорій Сковорода досліджував можливості людини бути щасливою (не в конкретній країні і не в конкретній історичній ситуації), й те, наскільки щастя людини залежить від самої її здатності бути щасливою. Сучасній людині іноді важко читати тексти, написані у XVIII столітті. Але коли все ж вчитаєшся у твори Григорія Сковороди, то починаєш дивуватися, наскільки ці тексти універсальні: вони – поза своїм часом і ширше локального контексту. Отже, слово Сковороди стало першим джерелом натхнення для авторів його музичної інтерпретації.

Музика відігравала важливу роль в житті філософа та у формуванні його духовного світу. Саме звукотворчість мислитель трактував як «джерело думок вдячних» і спосіб осягнення світу. Варто пам'ятати, що для Сковороди були важливими поняття *куражу* – щирого захоплення своїм призначенням, і *сродності* – здатності знайти це своє призначення. А ще – визнавати і приймати іншого-інакшого, що закладено в його концепті «нерівної всім рівності». Ідеї Сковороди приваблюють інтелектуально й зачіпають чуттєвий рівень, породжуючи позитивний духовно-емоційний стан – радість. *Радість* і *кураж* філософії Сковороди можуть бути передані через сучасні музичні інтерпретації – саме з цього виходив композитор Юрій Гуржи, створюючи музичні треки у стилі регі. У відповідь на запитання автора статті щодо музичної концепції альбому Юрій Гуржи відповів: «Для мене як композитора робота з текстами – це майже як переклад, але на мову музики, в моєму випадку – музики сучасної. Вдалий переклад відкриває оригінал для нової аудиторії, а іноді навіть додає свій вимір, бо інша мова – це завжди виклик, особливо коли маєш справу

з текстом не сучасним. *Skovorodance* – це переклад на мову ямайського регі-даб, який, як на мене, звучить дуже органічно»³.

Крім актуалізації ідей Г. Сковороди, для сучасної української культурної молоді завданнями стало:

– створення атмосфери залученості, єднання та співпереживання минулого як ознаки нашої спільної ідентичності через проведення подій наживо;

– поширення образу Г. Сковороди як філософа та філософії щастя через просування альбому серед широких аудиторій;

– фіксування та рефлексія досвіду створення і проведення культурних подій під час війни, згуртованості громади перед спільною трагедією, важливості культури в граничній ситуації;

– об'єднання митців з різним культурним бекграундом, проактивних харківських культурних та освітніх інституцій, креативних індустрій заради створення спільного популярного мистецького твору про світ, Україну і Харків.

Музично-творча складова проєкту «*Skovorodance*» спирається на поєднання стилістичних особливостей творчості С. Жадана, Ю. Гуржи та інших його учасників. Особливу роль у музичному аранжуванні «*Skovorodance*» відіграє брас-секція (труба, флюгельгорн, тромбон), яка виконує не тільки суто музичну, а й символічну функцію, передає настрій, дух та глибину філософських ідей Г. Сковороди, додає звучанню особливого колориту, характерного для жанру регі, що є основою стилістики проєкту.

У традиційній регі-музиці брас-секція відіграє важливу роль, надаючи ритмічній структурі глибини та об'ємності, а також акцентуючи ключові моменти музичного твору. У «*Skovorodance*» ця функція набуває ще глибшого значення, оскільки духові інструменти тут є не просто супроводом, а мають свою власну «роль» у музичній оповіді, підкреслюючи філософські ідеї Г. Сковороди і створюючи унікальний

³ З особистої розмови з автором статті, 2023 рік.

емоційний ефект, який відображає пошуки гармонії та свободи, що були основою вчення мислителя.

Брас-секція у «*Skovorodance*» виконує функцію своєрідного містка між минулим та сучасністю, між культурними і музичними стилями різних епох. Її звучання може асоціюватися як з українською традицією, так і з сучасною поп- та регі-музикою. Такий синтетичний стиль підкреслює філософський принцип Г. Сковороди про єднання різних сфер життя та культури, що відображає також і головну мету проекту – зробити філософські ідеї доступними і зрозумілими для сучасної аудиторії.

Стосовно духових інструментів варто сказати, що вони – справжня душа проекту. Їх звучання підкреслює і активізує розгортання звукової матерії, наділяючи її емоційно-смісловим значенням, гармонійно вплітаючись в тексти Г. Сковороди. Водночас духові інструменти додають звучанню теплоти, насиченості і багатшаровості, що підкреслює глибинний зміст текстів, які транслюють ідеї Сковороди про внутрішню гармонію. Функціонально мелодична лінія брасу працює в тандемі з басовою та ударною секцією, створюючи ритмічний фундамент, що підсилює регі-основу треків. Це дозволяє слухачеві зануритися в аuru музики, відчутти особливий стан внутрішньої свободи, яку відстоював Сковорода.

Брас-секція у «*Skovorodance*» часто використовується для акцентування ключових моментів філософського тексту. Скажімо, у піснях «На небесах», «Щастя», коли в тексті звучить згадка про свободу, гармонію чи життя, духові інструменти вступають або з короткими ритмічними вставками, або з більш насиченими партіями, що відразу привертає увагу слухача і підсилює емоційний вплив слова. Це створює своєрідний «діалог» між музикою і текстом, де брас-секція підкреслює важливі смислові акценти, роблячи кожну фразу більш глибокою та виразною.

Хоча стилістичною основою проекту є регі, брас-секція надає звучанню і певного національного відтінку, пов'язуючи таким чином мистецьке ціле з українською традицією. Використання брасів

із характерними для української музики ритмами та інтонаціями створює особливий мікс, у якому філософія Г. Сковороди сприймається як частина національно забарвленої, але водночас універсальної культурної спадщини. Особливо яскраво цей мікс відтворено в піснях «О, діброво» та «Друг».

У деяких композиціях («Друг», «Сковорода», «Адже з нами Бог») брас-секція використовується для імпровізаційних вставок, що передає дух свободи і творчого пошуку, важливий як для жанру регі, так і для ідейного світу Сковороди. Імпровізація тут є символом індивідуальності і внутрішньої свободи, яку проповідував філософ, ідеї про важливість слідування власному шляху попри зовнішні обмеження, дозволяючи слухачеві відчувати енергію творчої свободи, заклику до духовного розвитку і пошуку власної «сродної праці».

Таким чином, брас-секція не просто доповнює ритм чи мелодію, а й додає в музику свободу, глибину, настрій і символічний зміст, стирає кордони, перетворюючи композиції на багат шарову звукову мандрівку світом філософських ідей.

Брас-секція здатна передавати широкий спектр емоцій – від піднесеності, енергії до спокою й медитації. Це дозволяє їй ефективно впливати на драматургічну логіку, що важливо для розкриття змісту творів. Наприклад, в піснях «Не дай пропасти», «Серцю всякому», «Дух», коли в текстах згадуються ідеї внутрішньої гармонії, брас-секція звучить м'яко й мелодійно, створюючи відчуття спокою, тоді як у кульмінаційні моменти вона стає майже символом духовної енергії, немов закликаючи до дії та внутрішнього пробудження.

Отже, у контексті проекту брас-секцію можна сприймати як символічний голос самого Григорія Сковороди, який звучить через століття. Різномановість її мелодичних ліній, часом експресивних, часом медитативних, суголосна складності й багатогранності особистості українського філософа, поета, музиканта, педагога й духовного вчителя, який говорив просто про глибоке, був скромним у житті, але сильним своїми ідеями, духом та словом. Цей голос спонукає слухача на інтуїтивному рівні відчувати величну, але водночас зрозумілу

мудрість, що потужно вплинула на мислення наступних поколінь багатьох представників культурного середовища України та світу.

Виконуючи функцію втілення текстового змісту у звукові образи в композиціях альбому, брас-секція використовує яскраві виконавські прийоми (*staccato*, *legato*, *glissando* та ін.), що дозволяють передати музикою різноманітність емоційних станів, закладених в поетичному тексті. Так, в пісні «Не дай пропасти» текст супроводжують масивні цілі ноти духових, зіграні штрихом *marcato* з постійним додаванням динаміки; цей потужний динамічний підйом на подовженому *marcato* із подальшим звучанням труби октавою вище значно підсилює емоційне враження від змісту слів філософа. У пісні «Серцю всякому» мелодичне проведення теми змінюється глісандовими октавними вставками брасів, що відразу додає загальному звучанню пружності й динамічності. Ліричний настрій композиції «Пташка» підкреслює м'яке виконання флюгельгорном бекграундових фраз на легато, що супроводжують текст. Нарешті, до треку «О, діброво» додані стакатні репліки духових, які підкреслюють танцювальний настрій цієї композиції та ритмічну чіткість фразувань тексту. Отже, брас-секція – не лише одна з виконавських груп у складі ансамблю, вона стає в альбомі своєрідним «перекладачем» текстів Сковороди на мову звуків, значно посилюючи музичні враження слухача й дозволяючи йому емоційно переживати почуте.

Певна розміреність і ритмічна регулярність звучання брас-секції створює ефект «зупинки моменту», яка допомагає слухачеві замислитися над значенням щойно почутих слів. Акустичний резонанс, що його залишає по собі звучання мідних духових, разом із філософсько-поетичними текстами альбому «*Skovorodance*», спроможний викликати зустрічний «резонанс свідомості» слухача, запрошуючи його до внутрішнього діалогу з почутим, до роздумів над власними цінностями та цілями в житті, у згоді зі вченням Сковороди про самопізнання та пошук гармонії.

Отже, брас-секція у своєму потужному резонансному звучанні зближує слухачів, допомагаючи створити атмосферу єдності, коли

аудиторія стає частиною спільного ідейно-музичного простору. Цей аспект особливо важливий для проекту, спрямованого на популяризацію ідей Григорія Сковороди, який прагнув гармонії в суспільстві та внутрішньому духовному світі кожної окремої людини. Проект «*Skovorodance*» об'єднує слухачів у подібному колективному філософсько-чуттєвому духовному досвіді, зокрема й завдяки вагомому емоційному впливу брас-секції.

Висновки.

Альбом «*Skovorodance*» спрямований на створення нових точок дотику між минулим і сучасністю. Ця ініціатива свідчить, як глибокі філософські роздуми Сковороди можуть резонувати у період випробувань, підтримуючи та допомагаючи осмислити цінності людяності й сили. Проект надає слухачам можливість відчутти сучасну Україну через ідеї її відомого філософа. Завдяки «*Skovorodance*» українці та іноземні слухачі мають змогу наново відкрити особистість Г. Сковороди не лише як історичної постаті, але й як символу незламності та національного характеру, оскільки всі ці якості знаходять відображення в концепції, музиці й поезіях альбому.

Проведене дослідження дозволяє осмислити вплив брас-звучання на формування загальної концепції регі-альбому «*Skovorodance*» і зробити низку узагальнень щодо функцій брас-секції у його художньому просторі.

❖ *Образна функція.* Ми пов'язуємо звучання брас-секції з презентацією ідей філософії свободи, самопізнання, щастя та розвитку (пісні «На небесах», «Щастя»). Крім того, різноманіття виконавських прийомів брас-секції, таких як стакато, легато, маркато, глісандо та інші, що його було застосовано в альбомі («Не дай пропасти», «Серцю всякому», «Щастя», «О, діброво»), допомагає віднайти звукові еквіваленти філософських і поетичних образів альбому (так, тембр флюгельгорна в пісні «Пташка» надає їй особливого колориту).

❖ *Емоційна функція.* Темброва палітра брас-секції слугує важливим засобом емоційної виразності, підкреслюючи змістову та

поетичну глибину композицій («Не дай пропасти», «Серцю всякому», «Дух», «На небесах», «Щастя»); підсилюючи їхній ритмічний пульс і танцювальний настрій, додаючи чіткість фразуванню, як у піснях «О, діброво» та «Не дай пропасти».

❖ *Символічна* функція. З нею пов'язана, зокрема, *імпровізаційність* партій духових, що відображає дух свободи і творчого пошуку, індивідуальність та внутрішню свободу, важливі як для жанру регі, так і для філософії Сковороди.

❖ Функція *міжвидового «перекладу» та інтеграції*. Брас-секція стає «перекладачем» текстів на мову звуків, підсилюючи емоційну складову цього «перекладу» й викликаючи відповідний слухацький відгук-переживання, та додаючи певні змістові алюзії в багатошаровий смисловий простір альбому, що перетворює його сприйняття слухачем на захоптиву «звукову мандрівку». До того ж, брас-звучання збагачує фактуру і саунд композицій, формує жанрову ідентичність музики, наближаючи її до канонів світового регі при збереженні національної специфіки. Застосування прийомів традиційного регі у поєднанні з елементами джазу, фанку, автентичної пісенної традиції свідчить про усвідомлене стильове моделювання, спрямоване на створення сучасного мультикультурного продукту з чітко вираженим національними «культурними кодами».

❖ *Драматургічна* функція. Брас-секція залучена до 11-ти з 12-ти композицій, тобто звучить протягом майже всього альбому. Першою кульмінацією в лінії його драматургії є пісня «Не дай пропасти», де відбувається динамічний рух музичного матеріалу, і саме за рахунок партії духових відбувається нарощування динаміки і потужності звучання перед фінальними акордами. Головною кульмінацією є трек «Адже з нами Бог» – по суті, духовний гімн, який зазвичай співається всією спільнотою, яка відвідує концерт, і духовна група підсилює емоційний підйом та відчуття «соборності», єдності спільноти, спільної дії. У підсумку, мідна духовна група стала активною учасницею музичного процесу, справжньою окрасою та живильною силою проєкту. Її звучання в піснях – у супроводі, у проведеннях музичних тем,

сольних фрагментах, доручених мідним духовим – все це впливає на формотворення, динаміку, ритмічний драйв, загалом підсилюючи духовний посыл текстів Сковороди, уможлиблюючи їх передання крізь час, що особливо відчувається в «живих» презентаціях альбому.

Таким чином, брас-секція в альбомі «*Skovorodance*», поєднуючи ритмічну, темброву, мелодичну та драматургічну функції, є повноцінним носієм художнього змісту та емоційної експресії. Залучення до партитури альбому брас-секції вказує й на високий рівень музичного мислення його авторів, що дозволяє вважати цю композицію виключним явищем української поп-культури сьогодення, яке здатне конкурувати з видатними взірцями світової поп-класики.

Результати проведеного аналізу альбому «*Skovorodance*» дозволяють по-новому інтерпретувати роль брас-секції у створенні музичних образів, виявляючи потенціал духових інструментів у сучасній українській популярній музиці як засобу культурного діалогу та стильового синтезу, що відкриває широкі можливості для **подальших наукових розвідок** у кількох напрямках. Насамперед, доцільним видається поглиблене дослідження брас-секції в українській популярній музиці, що репрезентує різні стилі – від ска і фанку до етно-джазу, року та афробіту. Це дозволить простежити, як трансформується роль мідних духових інструментів залежно від жанрового контексту, творчої концепції та цільової аудиторії.

ЛІТЕРАТУРА

- Бобул, І. В. (2021). Вплив джазово-музичних форм на естрадно-пісенну культуру. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*, 4, 134–139.
- Жадан, С. В. (2023). *Тампліери. Поезії*. Чернівці: Видавець Свято-слав Померанцев.
- Подвишенна, Д. (2023, 12 жовт.). Жадан та Гуржи спільно з Харківським Літмузеєм випустили релі-альбом на тексти Сковороди. *Лірум*. <https://liroom.com.ua/news/scovorodance-album-zhadan-hurzhy/>

- Пошибайло, О. В. (2024). *Поет зі Східної України: до 50-річчя від дня народження*. (Біобібліографічне досьє). Полтава: Полтавська обласна бібліотека для юнацтва імені Олесь Гончара.
- Презентація альбому SKOVORODANCE. (2023). <https://chytomo.com/prezenta-tsiia-albomu-skovorodance/>
- SKOVORODANCE. (2023). Коло щасливих людей. URL: <https://vivat.com.ua/product/skovorodance-kolo-shchaslyvykh-liudei/>
- Тормахова, В. М. (2014). Характерні риси української поп-музики кінця ХХ – початку ХХІ століть. *Університетська кафедра*, 3, 165–172. <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/dadc6ad0-bfb7-41c8-a189-eac60cb35401/content>
- Харківський Літмузей. (2023, 13 жовт.). Жадан та Гуржи презентували регі-альбом на тексти Сквороди. <https://day.kyiv.ua/news/131023-kharkivskyy-litmuzey-zhadan-ta-hurzhy-prezentuvaly-regi-albom-na-teksty-skovorody>
- Cooper, C. (2004). *Sound Clash: Jamaican Dancehall Culture at Large*. New York: Palgrave Macmillan.
- King, S. A. (2012). *Reggae, Rastafari, and the Rhetoric of Social Control*. Jackson: University Press of Mississippi.
- Manuel, Peter, Bilby, Kenneth, & Largey, Michael (2006). *Caribbean Currents: Caribbean Music from Rumba to Reggae*. Philadelphia: Temple University Press.
- Stolzoff, N. (2000). *Wake the Town and Tell the People: Dancehall Culture in Jamaica*. Durham: Duke University Press.

REFERENCES

- Bobul, I. V. (2021). The influence of jazz musical forms on pop and song culture. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald*, 4, 134–139 [in Ukrainian].
- Cooper, C. (2004). *Sound Clash: Jamaican Dancehall Culture at Large*. New York: Palgrave Macmillan [in English].
- Kharkiv Literary Museum (2023, Oct. 13). Zhadan and Hurzhy presented a reggae album based on Skovoroda's texts. <https://day.kyiv.ua/news/131023-kharkivskyy-litmuzey-zhadan-ta-hurzhy-prezentuvaly-regi-albom-na-teksty-skovorody> [in Ukrainian].
- King, S. A. (2012). *Reggae, Rastafari, and the Rhetoric of Social Control*. Jackson: University Press of Mississippi [in English].

- Manuel, Peter, Bilby, Kenneth, & Largey, Michael (2006). *Caribbean Currents: Caribbean Music from Rumba to Reggae*. Philadelphia: Temple University Press [in English].
- Podvyshenna, D. (2023, Oct. 12). Zhadan and Hurzhy together with the Kharkiv Literary Museum released a reggae album based on Skovoroda's texts. *Liroom*. URL: <https://liroom.com.ua/news/scovorodance-album-zhadan-hurzhy/> [in Ukrainian].
- Poshybailo, O. V. (2024). *A poet from Eastern Ukraine: to the 50th anniversary of his birth*. (Biobibliographic dossier). Poltava: Oles Honchar Poltava Regional Library for Youth [in Ukrainian].
- Presentation of the SKOVORODANCE album. (2023). URL: <https://chytomo.com/prezentatsiia-albomu-skovorodance/> [in Ukrainian].
- SKOVORODANCE. (2023). The circle of happy people. <https://vivat.com.ua/product/skovorodance-kolo-shchaslyvykh-liudei/> [in Ukrainian].
- Stolzoff, N. (2000). *Wake the Town and Tell the People: Dancehall Culture in Jamaica*. Durham: Duke University Press [in English].
- Tormahova, V. M. (2014). Characteristic features of Ukrainian pop music of the late 20th and early 21st centuries. *University Department*, 3, 165–172. <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/dadc6ad0-bfb7-41c8-a189-eac60cb35401/content> [in Ukrainian].
- Zhadan, S. V. (2023). *Templars. Poems*. Chernivtsi: Publisher Sviatoslav Pomerantsev [in Ukrainian].

Artem Dmytrychenkov

Kharkiv I. P. Kotlyarevsky National University of Arts,
postgraduate student
e-mail: arti.trumpet@gmail.com
ORCID iD: 0000-0002-2034-9467

The functions of the brass section in the artistic concept of the reggae album “SKOVORODANCE”

Statement of the problem. *The article is dedicated to the album “Skovorodance”, which was released in 2023 and was presented in various cities of Ukraine and on streaming platforms. The poems of the collection “Garden of Divine Songs” by H. Skovoroda in the adaptation of the Ukrainian poet S. Zhadan (plus S. Zhadan’s poem “Skovoroda”) were put into the reggae style by the composer*

Yu. Hurzhy. The main idea is to understand the legacy of Hryhorii Skovoroda through the prism of popular music and an original combination of elements of reggae, funk, jazz, hip-hop and Ukrainian ethnicity, in which the brass section (trumpet, trombone) plays an important role.

Objectives, methods, and novelty of the research. *The purpose of the article is to identify the specifics of the functioning the brass section in the style system of pop music on the material of the reggae album “Skovorodance”. The works by C. Cooper, C. King, N. Stolzoff, P. Manuel et al., which are devoted to the styles and trends of pop music, were taken into account in the study. The main research method is the interpretative one, which is determined by the performance specificity of the selected material and allows to understand the role of the brass section as a component of the score and the carrier of the conceptual sense of the album. For the first time, the role and functions of the brass section in the reggae album “Skovorodance” have been determined, which is a unique example of the rethinking traditional reggae sound in the modern space of pop culture, in particular of Ukraine.*

Research results. *The following functions of the brass section in the formation of the artistic space of the reggae album Skovorodance have been identified.*

1. *The figurative one, associated with the presentation of ideas of the philosophy of freedom, self-cognition, happiness and development (songs “In Heaven”, “Happiness”). The brass section helps to embody the content into sound images through various performance techniques, such as staccato, legato, glissando, etc. (“Don’t let it disappear”, “To every heart”, “Happiness”, and other). Especially illustratively, it is the using of the flugelhorn in the song “Bird”.*

2. *The emotional function, aimed at emphasizing the meaningful and poetic depth of the compositions (“Don’t let it disappear”, “To every heart”, “Spirit”, “In Heaven”, “Happiness”).*

3. *The symbolic function. It is associated, in particular, with the improvisational nature of the brass parts, which reflects the spirit of freedom and creative search, individuality and inner freedom, important both for the reggae genre and for Skovoroda’s philosophy.*

4. *The function of inter-specific “translation” and integration. Brass sound enriches the texture and sound, forms the genre identity of music. The use of traditional reggae techniques in combination with elements of jazz, funk, and authentic song tradition indicates an aware style model-making aimed at creating a modern multicultural product with clearly expressed national “cultural codes”.*

5. *The dramaturgical function. The brass section is involved in 11 compositions out of 12. As a result, the brass band became an active participant in the musical*

process, a real decoration and nourishing force of the project. Its sound affects the formation, dynamics, drive and enhances the transmission of the spiritual message of Skovoroda's lyrics through time, which is especially felt during the live presentations of the album.

Conclusion. *Thus, the brass section in the album "Skovorodance", combining rhythmic, timbre, melodic and dramatic functions, is a full-fledged carrier of artistic content and emotional expression. The involvement of the brass section in the album's score also indicates the high level of musical thinking of its authors, which allows us to consider this composition an exceptional phenomenon of today's Ukrainian pop culture, capable of competing with outstanding examples of world pop classics.*

Keywords: *"Skovorodance" album; Hryhorii Skovoroda's work; brass section; functions of wind instruments; trumpet; reggae style; Ukrainian pop music; musical dramaturgy of the album.*

Стаття надійшла до редакції 17 травня 2025 року